

בית המשפט המחוזי בחיפה

פש"ר 4079-12-14 שומר חי נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט איל באומגרט

המבקש רוני שומר חי

נגד

המשיבים
1. כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון
2. שמואל לביא, עו"ד, נאמן

החלטה

1 השאלה המחייבת הכרעה, אותה הניחו הצדדים לפני בית המשפט, היא האם כספים להם זכאי
2 החייב בגין החזרי מס שייכים לקופת הכינוס או לחייב.

העובדות הצריכות לעניין:

לבקשת החייב ניתן צו לכינוס נכסיו.

8 ביום 10.3.16 הוכרז החייב כפושט רגל ועו"ד לביא מונה כנאמן. בהתאם לתוכנית הפירעון, החייב
9 העמיד את קופת הכינוס על סכום כולל של 160,000 ₪. עוד נקבע בפסק הדין המכריז, כי לסכום
10 הכולל של 160,000 ₪ יתווספו כספים בלתי מוגנים.

12 הנאמן הודיע כי החייב עמד בתנאי תוכנית הפירעון. על כן, ביום 12.12.19 ניתן לחייב הפטר מוחלט.

הבקשה:

16 לאחר מתן ההפטר המוחלט, עתר החייב ביום 2.9.21 בבקשה מושא ההחלטה דנן. כעולה מהבקשה,
17 ביום 14.10.18 קבעה ועדה רפואית מטעם המל"ל כי לחייב 82% נכות. משכך, פנה החייב למס
18 הכנסה בבקשה להחזר מס לשנים 2015 – 2020. בסופו של יום, אושר לחייב החזר מס בסכום כולל
19 של 200,139 ₪.

בית המשפט המחוזי בחיפה

פש"ר 4079-12-14 שומר חי נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

1
2 לטענת החייב, המועד הקובע הוא 27.1.21, דהיינו, המועד בו נקבעה לו נכות בשיעור של 100%.
3 מועד זה מאוחר למועד מתן ההפטר המוחלט. לשיטת החייב, רק עם קביעת דרגת הנכות ע"י המל"ל
4 קמה לו הזכות להחזר מס. על כן, מאחר והזכות להחזר מס קמה רק לאחר קביעת דרגת הנכות
5 אשר נקבעה לאחר מתן ההפטר המוחלט, התוצאה היא כי הסכומים להם הוא זכאי בגין החזר מס
6 מוקנים לו ואינם מוקנים לקופת הכינוס.

7
8 עוד טוען החייב, כי הרציונל העומד בהחזר מס, בגין דרגת נכות של 100% הוא הצורך של החייב
9 בהוצאות מוגברות עקב לקותו. החזר המס, לשיטת החייב, נועד לגלם הוצאות מוגברות אלה.

10

11 **תשובת הכנ"ר והנאמן:**

12

13 הכנ"ר והנאמן התנגדו לבקשה. לשיטתם, בהתאם רע"א 7225/18 פלוני נ' עו"ד פריד (להלן: "ענין
14 פלוני") (פורסם במאגרים 16.1.2019), כספים המתקבלים מהחזר מס שייכים לקופת הכינוס.
15 הנאמן אישר, כי כספים המתקבלים בגין החזר מס עבור התקופה שלאחר מתן ההפטר המוחלט
16 מוקנים לחייב.

17

18 התוצאה היא, כי המחלוקת היא בגין סך של 172,440 ₪.

19

20 בסופו של יום, לאחר דיון, נאותו הכנ"ר והנאמן לקבל את הצעת בית המשפט, הצעה שהייתה
21 מקובלת על החייב, לפיה מתוך כספי החזר המס סך של 70,000 ₪ יועבר לחייב. היתרה תוקנה
22 לקופת הכינוס.

23

24 הכנ"ר והנאמן נימקו הסכמתם לאחר שנחשפו למצבו הרפואי הקשה של החייב ודרגת נכותו. עם
25 זאת, הותנתה ההסכמה האמורה, בקבלת עמדת הנושים.

26

27 **עמדת הנושים:**

28

29 בהתאם להחלטת בית המשפט המציא ב"כ החייב את טיעוני הצדדים והצעת הפרשה לנושים. לתיק
30 התקבלה התנגדות שלוש הנושים הבאים: ח.ש.א. הובלות בע"מ, דויד אביגדור ניהול בע"מ וסרגיי
31 ברונין (להלן: "הנושים").

32

בית המשפט המחוזי בחיפה

פש"ר 4079-12-14 שומר חי נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

1 לטענת הנושים, החזרי המס מושא המחלוקת הם בגין השנים בהם החייב היה מצוי בהליך פש"ר.
2 על כן, לשיטתם, כספים אלה מוקנים לקופת הכינוס. עוד טוענים הנושים, כי המועד הקובע לזכאות
3 הוא מועד קביעת דרגת הנכות. לשיטתם, קביעה אחרת תייצר תמריץ לחייבים להשהות פנייתם
4 לקבלת החזרי מס. בענייננו, מאחר ודרגת הנכות המזכה נקבעה בגין נכות שהתקיימה בתקופת
5 הכינוס, קמה הזכאות להחזרי מס בתקופת הכינוס. משכך, החזר המס המתייחס לשנים בהם
6 החייב מצוי בהליך, מוקנה במלואו לקופת הכינוס.
7

8 מוסיפים וטוענים הנושים, כי החייב המתין עם קביעת דרגת הנכות בשיעור של 100%, עד לאחר
9 המועד בו ניתן הפטר המוחלט. הנושים מדגישים, כי השינוי היחיד שאירע בשנת 2021 הוא הפיכת
10 דרגת הנכות מזמנית לקבועה בעוד שהחייב החל לטפל בהחזר המס לאחר מתן הפטר החלוט. בכך,
11 לטענת הנושים, נהג החייב בחוסר תום לב.
12

דיון והכרעה:

13
14
15 סעיף 85 לפקודה קובע:

16
17 נכסי פושט רגל יכללו, בכפוף להוראות סעיף 86 –

18 "(1) כל נכס השייך לפושט הרגל, או המוקנה לו, בתחילת פשיטת הרגל, וכל נכס שירכוש, או
19 שיוקנה לו, לפני הפטרו;"

20
21 סעיף 42 לפקודה קובע:

22
23 "ניתן על חייב צו כינוס והחליטו הנושים באסיפתם בהחלטה רגילה שהחייב יוכרז פושט רגל, או
24 שלא קיבלו כל החלטה או לא נתכנסו, או שפשרה או הסדר לא אושרו לפי סימן ג' בפרק זה תוך
25 מועד שקבע בית המשפט, יכריז בית המשפט בצו שהחייב פושט רגל, ומשעשה כך יהיו נכסי
26 פושט הרגל ניתנים לחלוקה בין נושיו ויוקנו לנאמן."
27

28
29 דומה שאין מחלוקת בין הצדדים, כי החזרי מס המתקבל בתקופה ובגין התקופה בה מתנהל ההליך
30 מוקנים לקופת הכינוס. עיקר המחלוקת בין הצדדים נעוצה בכך שלחייב נקבעה נכות בשיעור של
31 100% לאחר מתן הפטר המוחלט ובגין חלק מהתקופה בה החייב היה עדיין בהליך.
32

בית המשפט המחוזי בחיפה

פש"ר 4079-12-14 שומר חי נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

1 מכוח סעיף 85 לפקודה, סבור בית משפט זה, כי ככל שנובעים לחייב כספים, בגין כל זכות עבור
2 תקופה בה היה מצוי בהליכי פשיטת רגל, אלה מוקנים לקופת הכינוס. למסקנה זו ניתן להגיע
3 בהסתמך על ע"א 8488/18 משקל נ' עו"ד בצלאל (פורסם בנבו, 17.6.2019) (להלן: "ענין משקל").
4 בעניין משקל התברר עניינה של חייבת אשר קיבלה הפטר. אולם, בעוד החייבת בהליך זכתה
5 בירושה. נקבע בעניין משקל, כי קופת הכינוס זכאית לכספי הירושה.

6
7 כך נאמר בעניין משקל:

8
9 "סיכום: המערערת ירשה זכויות בנדל"ן בשעה שהיתה עדיין בהליכי פשיטת רגל, לאחר החלטה
10 על הפטר מותנה, אך טרם ניתן לה צו הפטר. היא לא דיווחה על הירושה וצו הפטר ניתן על סמך
11 תשתית עובדתית שגויה. בית המשפט מוסמך לעיין מחדש בהפטר החלוט, והגם שנדרשת זהירות
12 בהחלטות מסוג זה, הרי שבנסיבות המתוארות לא נפל פגם בהחלטת בית המשפט לבטל את
13 הפטר. לבסוף אציין כי המערערת ירשה את הזכויות במות אמה, אירוע מעציב ומצער, אך בית
14 המשפט קמא התייחס לנושא ברגישות המתאימה (ראו פסקה 2 להחלטה), ומעבר לכך נתון זה
15 איננו משפיע על ההחלטה אם כספי הירושה יעברו לקופת פשיטת הרגל או לא.

16
17 בענייננו, קביעת דרגת הנכות והחזרי המס מתייחסים לתקופה בה היה החייב מצוי בהליכי פש"ר.
18 על כן, על פניו, כספי החזר המס מוקנים לקופת הכינוס. אולם, בכך לא די.

19
20 שני טעמים עומדים בבסיס ההחלטה לגרוע חלק מכספי החזרי המס מקופת הכינוס והעבירם
21 לחייב. אלו הם:

22
23 הראשון - החייב, חרף דרגת נכותו הגבוהה והמזכה בהחזרי מס, עבד בתקופה בה היה מצוי בהליכי
24 פש"ר. תוכנית הפירעון התבססה, בין היתר, על הכנסות החייב מעבודתו. מוכרים לנו לא מעט
25 מקרים בהם חייבים, אשר להם דרגת נכות בשיעור דומה, אינם עובדים ואינם משיאים את
26 הכנסותיהם. קיומם של חייבים אלה, במרבית מקרים אלה, מבוסס על גמלאות מל"ל. במקרה כזה
27 החייב, אשר כל קיומו על קצבאות מל"ל, על דרך הכלל, פטור מתשלומים עיתיים וככל שאין לו
28 רכוש אחר המוקנה לקופת הכינוס, הוא זוכה להפטר מוחלט. ראו לעניין זה ע"א 6353/19 לשצ'נקו
29 נ' הכנ"ר (פורסם בנבו, 11.2.2020) שם נקבע:

30
31 "זאת ועוד, פרשנות לפיה כספי הגמלה מוגנים מפני פגיעה באמצעות התשלום החודשי מגשימה
32 את תכליות הליך פשיטת הרגל, כפי שהן באות לידי ביטוי בסעיף 111 לפקודה. כאמור לעיל,

בית המשפט המחוזי בחיפה

פס"ר 4079-12-14 שומר חי נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

1 התשלום החודשי נקבע בהתאם ליכולתו הכלכלית של החייב, בהתחשב בצרכיו ובהבטחת יכולתו
2 לקיום בכבוד מזה, ובאינטרס של הנושים מזה. כאשר החייב נעדר פוטנציאל השתכרות, הרי
3 שממילא עסקינן בסכומים נמוכים מאד. כפי שצוין בתגובת הכנ"ר, עיקר התשלום ישמש לכיסוי
4 הוצאות ההליך, והתועלת לנושים מגבייתו תהא מועטה. לעומת זאת, הפגיעה שתיגרם לחייב
5 עשויה להיות ממשית. נוכח אופיה המינימלי של הגמלה, צמצומה באמצעות התשלום החודשי,
6 גם בסכום נמוך, עלול להיות הרה גורל לגבי החייב ובאשר ליכולתו להתקיים בכבוד."

7
8 נכון וראוי לעודד חייבים אשר נקבעה להם דרגת נכות המזכה בהחזר מס, לצאת למעגל העבודה.
9 במקרה בו מלוא החזרי המס יועברו לקופת הכינוס, לא יפעלו חייבים להשאת השתכרותם. במצב
10 בו חלק מכספי החזר המס מועברים לחייב, שני הצדדים נהנים. שהרי אם החייב, נוכח לקותו, לא
11 היה עובד, קופת הכינוס היתה חסרה לא רק את החזרי המס אלא גם תשלומים עיתיים הנובעים
12 מהשתכרות החייב.

13
14 השני - לחייב אשר נקבעה דרגת נכות כה גבוהה, על דרך הכלל, הוצאות מוגברות כגון: סיעוד,
15 חשמל וציוד המסייע לניהול חיים. במקרה דנן התרשמו בית המשפט ובעלי התפקיד, כי לחייב נוכח
16 לקותו, קשיים רבים המצריכים הוצאות ניכרות.

17
18 אשר על כן, מוחלט כי מתוך החזרי המס שהתקבלו יועבר לחייב סך של 70,000 ₪. היתרה תועבר
19 לקופת הכינוס. מתוך כספים אלה זכאי הנאמן לשכר טרחה ותשלום הוצאותיו. היתרה תחולק
20 כדיבידנד לנושים.

21
22
23
24
25
26
27
28
29 ניתנה היום, ח' אדר ב' תשפ"ב, 11 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.
30

בית המשפט המחוזי בחיפה

פש"ר 4079-12-14 שומר חי נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה והצפון ואח'

תיק חיצוני:

איל באומגרט, שופט

1
2

